

A 15 HÓNAPOS FRANCIA MEGSZÁLLÁSNAK VOLTAK ELŐNYEI IS

„Szerecsönyök” Szegeden

Kilencven évvel ezelőtt néger és arab katonák masíroztak Szeged utcáin – a francia megszálló hadsereg tagjai. Tisztjeik barátkoztak a helybeliekkel. Az ideiglenesen állomásozókat év végéig fotók mutatják be a Móra-múzeumban.

TÖRTÉNELEM DOMBAI TÜNDE

1918-ban, az első világháború lezárása után minden szomszédunk megindult, az akkori Csehszlovákia, Románia és Szerbia is a darabjaira hullott monarchia, főleg Magyarország területeiből akart gyarapodni. Belg-

rád volt az antant dél-európai részének főhadiszállása, onnan indultak Szegedre a francia csapatok. Egyedül ők gondolták valóban ideiglenesnek az ideiglenes itt tartózkodást. Mivel ők bizonyultak a legerősebbnek, és az ő antanton belüli pozíciójuk vitathatatlan volt, ők vonultak be Szegedre.

– A megszállás határozott előnyökkel járt. Ennek köszönhetően a városba más (román, szerb, csehszlovák) haderők nem tudtak bejutni. Másik előnye, hogy a Tanácsköztársaság és a velejáró atrocitások (emberek elhurcolása, foglalások, egyház elleni támadások) sem érték el Szegedet – hangsúlyozza Zombori István történész, megyei múzeumigazgató. A franciák Sándorfalvánál meghúzták a határt, Pestről addig terjedt a Tanácsköztársaság. Ugyanakkor a franciák minden belpolitikai

tevékenységet meghagytak a városban, változatlanul működött például a rendőrség és a polgármesteri hivatal. Olyannyira nem szóltak bele a

tett látni. Nagyanyám úgy emlegette őket, hogy a „szerecsönyök”. A tisztiek kulturáltan kávéházba, étterembe, színházba, múzeumba és a

polgári jellegű tevékenységekbe, hogy a Tanácsköztársaság ellen Bécsből és Aradról szervezkedő ellenforradalmi csoportok is ide tették át székhelyüket.

1918. december végén vonultak be, és 1920. március 20-án távoztak. Ez idő alatt például azt is megengedték, hogy a Mars téri lakotnyában tartózkodó katonákat ismét

» A lakosság azt találta feltűnőnek, hogy az észak-afrikai, úgynevezett gyarmati közkatonaság került Szegedre, amely részben négerekből, részben arabokból állt. Zombori István történész

felfegyverezték; elkezdődhetett a helyi, illetve magyar fegyveres erő szervezése. Azt természetesen megkövetelték, hogy ez velük szemben semmiféle erőszakos fellépéssel ne párosuljon. Gyakorlatilag a francia megszállás egy hat-hétszáz katonából álló hadtestet jelentett, több helyen szállásolták el őket a városban. A Boldogasszony sugárút és a Szentháromság utca egyik házában is laktak francia főtisztek. – A lakosság azt találta feltűnőnek, hogy az észak-afrikai, úgynevezett gyarmati közkatonaság került Szegedre, amely részben négerekből, részben arabokból állt. Az európai főtisztek ugyan lenéztek őket, ám nagy fegyelmet tartottak köztük – fogalmaz a történész. – Jelenlétük nem okozott gondot a városban, bár a járőrszolgálatot rendszeresen lehe-

Somogyi-könyvtárba jártak. A franciás neveltetésű helybeli urakkal és hölgyekkel jó kapcsolatot ápoltak. Még Móra is – aki köztudottan nem beszélt semmilyen idegen nyelvet – jóban volt velük.

Lehetett egy-két halottjuk, mert 1923-ban az egyik helyi újság azt írta: a franciák az eltemetett katonáikat kihantolták, és magukkal vitték hazai földre. A Móra-múzeum gyűjteményében korabeli fényképek tanúskodnak az ittlétükről. A főparancsnok,

De Tournard ezredes hazatérve kiadta emlékiratait, és 1927-ben dedikált példányt küldött belőle a városi könyvtárnak. Kiderül abból is, hogy jól érezte magát ebben a művelt európai városban, ahol kitűnő kocsmákat, éttermeket ismert meg. Két lándzsát is őriz a múzeum francia lovaskatonáktól, fennmaradt a helyben kiadott francia újság példánya és néhány kétnyelvű plakát is. Kuriózum az a francia-magyar nyelvű Szeged-térkép, amely a „vendégeket” a város és a hozzátartozó tanyavilág területén kalauzolta. A szegediekben nem sok kellemes emléket hagyott ez a sajátos francia kapcsolat, ami maradt, azt is elhomályosította a trianoni békeszerződés. Az az eredmény inkább, hogy a negatívum sem maradt.

historia

Mit érez egy férfi?

Sorozatunkban a szegedi Somogyi-könyvtár kínálatából szemezgetünk. Ez alkalommal **Bárdos András** *Love story – Mit érez egy férfi?* című kötetét ajánljuk.

KÖNYVAJÁNLÓ

A szerelem képlete egyszerű: adott egy sikeres férfi és egy vonzó nő. Vagy mégsem ilyen egyértelmű? *Bárdos András* „Ítélet” című politikai krimijével tűnt fel az irodalmi palettán. Most megjelent második regényében az érzelmek vizére evez, ugyanis régóta foglalkoztatja a férfi-nő viszony örök problémája.

A *Love story* az egykori, azonos című regény és film 2010 Magyarországra átvitt változata, mintegy tisztelgés az idén elhunyt Erich Segal (1937–2010) előtt. A könyv főhőse Olivér, a sikeres banki bróker, nagy nőcsábász, edzőteremben építi testét, hogy felszedje a világ összes cicababáját, luxusautóval jár, Dolce & Gabbana parfümöt és iPhone-t használ, márkás inget, márkás cipőt, márkás farmer visel, érzelmi analfabéta. Magánéletében felszínes, csak a könnyen megszerezhető élvezeteket hajszolja.

Am egy szép napon – meglepő módon – a bankcenterben felállítanak egy könyves pultot, amely mögött Eszter, a dekoratív, fiatal, művészettörténész lány olvas elmerülten. A nő látványa szíven üti Olivért, s beindul a kémia...

A történet üzletember és a mély érzésű bölcsészlány anynyira eltérő személyiségek, hogy kapcsolatuk eleve működésképtelenségnek ítélt. Bárdos András regényének az az érdekessége, hogy e különös szerelmi viszonyt a férfi szemszögéből élhetjük át. Olivér sokszor egyszerűen nem érti, miért kellene elérzékenyülnie és meghatódnia, ha ő nem érez akkor és ott semmit. Amikor a férfi rádöbben, mennyire rosszul élte az életét, sajnos már késő.

A történet annyira lebilincselő, hogy rövid terjedelme miatt „egy ültő helyben” olvasható. Maga a szerző kiknek ajánlja könyvét? „Nőknek, akik többet akarnak tudni a férfiakról, és férfiaknak, akik szeretnék tudni, nincsenek egyedül.”

Mosonyi Helga könyvtáros

BÁRDOS ANDRÁS

LOVE
STORY

Mit érez egy férfi?

A kétnyelvű Szeged-térkép kifejezetten a francia katonai vezetés számára készült. A helyi parancsnokság e dokumentum segítségével volt képes átlátni a város közigazgatását, hétköznapi életét, területét.